Dosarul: nr.2a-2500/24(2-23162994-02-2a-21062024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - D. Crigan

D E C I Z I E

25 martie 2025 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton
Judecătorii: Constantin Roșca și Dorin Dulghieru
Grefier Tinca Zagorodnîi

examinând în ședință publică, apelul declarat de Ministerul Justiției, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Buliga Dumitru în interesele lui Berdianu Chiril și Surugiu Daniela împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2024, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 15.11.2023, avocatul Buliga Dumitru în interesele lui Berdianu Chiril și Surugiu Daniela a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordonanța din 04 iulie 2016, organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul superior de urmărire penală al SCAUP al DP mun.Chisinău, locotenent major de poliție Denis Miheev, a fost dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul escrocheriei, adică dobândirea ilicita a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, savârșite în proporții deosebit de mari, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, în cauza penala nr. 2016890003.

3. Prin ordonanța din 05 iulie 2016, procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu a dispus abrogarea ordonanței de începere a urmăririi penale din 04 iulie 2016, emisă în cadrul cauzei penale nr.2016890003, totodată fiind dispusă refuzarea pornirii urmăririi penale, în rezultatul examinării procesului penal înregistrat la 24 iunie 2016 in REI-1 a DP Chișinău cu nr.329, pe motiv că în acțiunile cet. Daniela Surugiu, lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.
4. Indică că, prin aceiași ordonanță a fost dispusă clasarea procesului penal înregistrat la 24 iunie 2016 în REI-1 a DP Chișinău cu nr.329.
5. Menționează că, la data de 04 august 2016, de către Adrian Berbec, în adresa procurorului ierarhic superior, a fost depusă plângerea împotriva ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu din 05 iulie 2016, prin care a solicitat admiterea plângerii, cu anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu din 05 iulie 2016, prin care a fost refuzată pornirea urmăririi penale și clasat procesul penal ca fiind nefondată și reluarea urmăririi penale pe cauza dată.
6. Prin ordonanța din 05 august 2016 a procurorului-interimar al Procuraturii mun.Chișinău, Vitalie Sibov, a fost dispusă admiterea plângerii depusă de Adrian Berbec, anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu, din 05 iulie 2016, de abrogare a ordonanței de începere a urmăririi penale în cauza penală nr.2016890003.
7. Indică că, prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2016, a fost autorizată efectuarea percheziției la domiciliul lui Chiril Berdianu, respectiv autorizata efectuarea percheziției pe terenul și construcțiile lui Chiril Berdianu.
8. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)din 07 septembrie 2016, a fost autorizat interceptarea si înregistrarea comunicărilor telefonice, de intrare și ieșire de pe cartelele SIM cu numerele *****, folosite de către Daniela Surgiu și *****, folosite de către Chiril Berdianu.
9. Prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2016 a fost autorizată efectuarea percheziților la domiciliile Danielei Surugiu.
10. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2016, a fost autorizată efectuarea percheziților la domiciliul lui Serghei Surugiu (soțul decedat al Danielei Surugiu).
11. Prin ordonanța din 20 octombrie 2016, emisă de Procurorul în Procuratura mun.Chişinău, Victor Cazacu, a fost dispusă recunoaşterea cet.Chiril Berdianu, născut la *****, în calitate de bănuit în cauza penală cu nr.2016890003, de săvârşirea infracţiunii prevăzute la art.190 alin. (5) Cod penal.
12. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 20 octombrie 2016, a fost autorizată punerea sub sechestru asupra lotului de teren şi construcţie

amplasate în ***** cu nr. cadastral *****, ce la moment aparţine lui Chiril Berdianu.
13. Prin ordonanța din 07 decembrie 2016 emisă de organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul de urmărire penală al DP mun.Chișinău, locotenent major de poliție Denis Miheev a fost dispusă recunoașterea cet.Daniela Surugiu în calitate de bănuit în cauza penală nr.2016890121 de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.
14. Prin ordonanța din 12 ianuarie 2017, emisă de procurorul in Procuratura mun. Chișinău oficiul Principal, Nicu Șendrea a fost dispusă punerea sub învinuire a Danielei Surugiu, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.
15. Prin alta ordonanță și anume din 12 ianuarie 2017, emisă de procurorul in Procuratura mun.Chișinău oficiul Principal, Nicu Șendrea a fost dispusă punerea sub învinuire a lui Chiril Berdianu, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal.
16. În continuare indică că, după cercetarea judecătorească, demonstrând că nu sunt vinovați, prin ordonanța din 10 iunie 2019, emisă de procurorul în Procuratura mun.Chișinău Oficiul Principal, Artur Lupașco s-a dispus renunțarea integrala la învinuirea adusă inculpatului Chiril Berdianu, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal și inculpatei Daniela Surugiu, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, deoarece faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii.
17. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 septembrie 2020, s-a achitat Daniela Surugiu, învinuită de săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că, fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii incriminate și totodată, s-a achitat Chiril Berdianu, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.
18. Relevă că, în cadrul cauzei penale menționate, au fost efectuate mai multe acțiuni procesuale, prin care le-au fost încălcate drepturile fundamentale, ca interceptarea convorbirilor telefonice, efectuarea percheziţiilor, aplicarea sechestrelor, deși nu erau necesare pentru a se stabili adevărul, fiindu-le violat, în așa mod, dreptul la secretul corespondenței, dreptul de proprietate, dreptul la inviolabilitatea domiciliului, dreptul la viată privata, etc.
19. Or, odată cu pornirea procesului penal, prin acțiunile întreprinse în cadrul cauzei penale, reclamanții au fost supuși unor persecuții, astfel, în perioada anilor 2016-2022, pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei, reclamanții au fost supuși mai multor acțiuni ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanței de judecată, fiind trași ilegal la răspundere penală, motiv pentru care au avut de suferit din punct de vedere moral, psihic, inclusiv și reputațional.

20. Susține că, fiind urmăriți penal pe nedrept, nefiind vinovați de cele imputate reclamanților, în satul de baștina și nu doar, s-au răspândit știri legate de învinuirea adusă reclamanților și erau denigrați pe nedrept.
21. Subliniază că, pentru reclamanți faptul că au fost supuși urmăririi penale pe nedrept aflându-se despre aceasta în sat, presupune un val de emoții negative și suferințe psihice profunde, afectându-le inclusiv reputația profesională și imaginea, fiindu-le cauzat astfel un prejudiciu moral esențial.
22. Pe lângă aceasta, chiar însăși faptul că erau urmăriți penal pe nedrept, sub aspect psiho-emoțional erau profund marcați și indignați de acțiunile organului de urmărire penala care au fost întreprinse pe nedrept în privința acestora. Nopți întregi nu puteau dormi din aceasta cauză, preocupându-se în continuu de injustețea atitudinii organelor de drept din Republica Moldova, care atât de ușor pornesc o cauza penală în privința unei persoane chiar daca acea persoană nici nu a comis o infracțiune.
23. În așa mod, reclamanților le-a fost cauzat un prejudiciu moral esențial, pe care îl estimează la suma de 2000000 lei, a câte 1000000 lei pentru fiecare reclamant.
24. Mai indică că, în legătură cu acuzația respectivă, având nevoie de asistenta juridică a unui avocat calificat, pentru a le fi asigurat dreptul la apărare, au angajat un avocat, pentru serviciile căruia, Daniela Surugiu a achitat suma de 69231 lei, iar Chiril Berdianu suma de 59731 lei. Or, dacă nu ar fi fost supuși urmăririi penale, pe nedrept, nu ar fi fost necesara suportarea unor asemenea cheltuieli, motiv pentru care solicită repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile organului de urmărire penal, solicitând încasarea acestora din contul pârâtului în beneficiul reclamantului.

Poziția instanţei de fond:

25. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2024, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Buliga Dumitru în interesele lui Berdianu Chiril și Surugiu Daniela împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.
26. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Berdianu Chiril suma de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii ca urmare a tragerii ilegale la răspundere penală, suma de 59731 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului penal și cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul litigiu în mărime de 3000 lei.
27. S-a încasat din contul bugetului de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Danielei Surugiu suma de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procuraturii ca urmare a tragerii ilegale la răspundere penală, suma de 69231 lei, cu titlu de

cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului penal și cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul litigiu în mărime de 3000 lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelanților:

28. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 24.04.2024, Ministerul Justiției, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2024, iar la data de 12.08.2024 a depus apelul motivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Argumentele participanților la proces:

29. În motivarea cererii de apel, apelantul a invocat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

30. Susține apelantul că, hotărârea instanței de fond nu corespunde tuturor normelor de drept, nu este una clară şi înțeleasă, nu răspunde în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecţiile formulate, or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea trebuie să fie motivată, astfel încât justiţiabilul să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluţie, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil.

31. În susţinerea netemeiniciei hotărârii contestate, consideră că instanţa de fond, la adoptarea soluţiei, a interpretat eronat normele de drept material ce ţine de încasarea prejudiciului moral. Or, suma totală încasată nu a fost probată prin probe pertinente, concludente, utile şi verosimile şi are un cuantum exagerat de mare raportat la profilul moral al reclamantului Berdianu Chiril şi Surugiu Daniela.

32. Consideră că, acceptarea unor astfel de concluzii, cu încasarea unor astfel de sume exagerate, ar semnifica anihilarea mecanismului legal şi ar exclude iremediabil repararea prejudiciului cauzat instituit prin prezenta lege, deoarece dispoziţiile art.6 lit.a) Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 statuează expres că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare inclusiv în cazul devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare.

33. Pe această cale, Ministerul Justiţiei, nu poate fi de acord cu astfel de abordare, or, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul, apare pe temeiul art.6 lit.a) din Legea nr.1545/1998, ca un drept, ce urmează a fi demonstrat prin suport probant, şi nu ca o obligaţie indispensabilă şi necesară în răspunderea patrimonială a statului cu sume exorbitante de prejudiciere a bugetului statului.

34. Notează că, durata urmăririi penale şi examinarea cauzei penale în instanţă a fost derulată, cu respectarea tuturor drepturilor prevăzute de Codul penal şi de procedură penală, în vederea constatării existenţei sau inexistenţei infracţiunii prevăzută de art.art.art.42 alin.(3), 244 alin.(2) lit.b), art.243 alin.(3) lit.b) Cod penal (care potrivit art.16 cod penal se califică ca infracțiuni grave), identificării

făptuitorului; constatării vinovăției; stabilirii altor împrejurări importante pentru justa soluţionare a cauzei penale; stabilirii adevărului, etc.
35. Susține că, toate acţiunile și măsurile întreprinse în speţa respectivă anterior au constituit măsuri de reprimare proporţională infracţiunii imputate, şi s-a ţinut cont de toate rigorile legii procesual penale, în stabilirea adevărului.
36. Imposibilitatea stabilirii caracterului ilicit al acţiunilor organului de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti, atrage netemeinicia cererii.
37. Consideră că, instanța de fond nu a cercetat multiaspectual, complet, nepărtinitor şi nemijlocit probatoriul administrat, fixând la bază argumente iluzorii, bazate pe ipoteze de ordin subiectiv ale intimatului.
38. Notează că, potrivit prevederilor art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi i precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.
39. În acest context, apelantul reiterează lipsa argumentării, de către instanţa de fond, asupra unor identificări clare de încălcări procesuale comise la faza urmăririi penale şi în instanţă.
40. Mai indică că, o altă încălcare admisă de instanţa de fond, este că cerinţa de asistenţă juridică, a fost admisă aşa cum a fost solicitată, contrar prevederilor art.94 CPC care stipulează dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului, proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. Prin urmare cheltuielile de asistenţă juridică, urmau a fi compensate proporţional părţii admise din pretenţii.
41. Susține că, la aprecierea costurilor şi cheltuielilor judiciare instanţa de fond urmează să se conformeze celor două principii de bază, şi anume costurile şi cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată sau prin prezentarea descifrării pe ore a lucrului avocatului şi tarife aplicabile; cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum (în special în materia de tarife percepute pentru onorariile avocaţilor) şi necesare pentru proceduri în speţă (nu se compensează sub nici o formă lucrul avocatului care nu are tangenţă directă la proces). La caz, nu se atestă argumentar cheltuieli de asistenţă juridică, pe care însă, reclamantul, în mod iluzoriu, le solicită a fi compensate.
42. În ședința de judecată, reprezentantul intimaților Berdianu Chiril și Surugiu Daniela, avocatul Buliga Dumitru a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond.
43. Reprezentantul apelantului Ministerului Justiției, în ședința de judecată a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

44. Intimații Berdianu Chiril și Surugiu Daniela, fiind citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată nu s-au prezentat, nu au anunțat instanței de apel motivele neprezentării, precum și nu au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, motiv pentru care, în ordinea art.art.206, 379 CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Termenul de declarare a apelului:

45. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

46. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat public la 28.03.2024, cererea de apel a fost depusă de Ministerul Justiției la data de 24.04.2024, iar în așa mod Colegiul constată că, apelul din speță a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de apel:

47. Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei și argumentele cererii de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră apelul declarat de Ministerul Justiției neîntemeiat și pasibil respingerii, reieșind din următoarele motive.

48. În conformitate cu prevederile art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanțe.

49. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

50. Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

51. Din textul art.240 alin.(1) CPC se desprinde că, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

52. În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.alin. (1), (2) și (5) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate

suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
53. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
54. Din optica celor enunțate Colegiul reține că, sarcina instanţei de apel derivă din dispozițiile art.373 CPC în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
55. Totodată, Colegiul civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

56. În conformitate cu prevederile art.1 alin.(3) Cod de procedură penală, organele de urmărire penală şi instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată şi ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.
57. În corespundere cu dispozițiile art.2 alin.(1) al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, în sensul prezentei legi, acțiuni ilicite sunt acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).
58. Astfel, coroborând dispozițiile art.1 alin.(3) Cod de procedură penală și art.2 alin.(1) al Legii nr.1545 din 25.02.1998, Colegiul civil reține că acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, care exclud vinovăția acestora, sunt erorile admise de către organul de urmărire penală al căror caracter ilegal este manifestat prin tragerea ilegală la răspundere penală a unei persoane nevinovate, inclusiv

atribuirea neîntemeiată a statutului de bănuit, învinuit, condamnat acțiuni, or, neexecutarea acestor obligații de către organul de urmărire penale se califică indiscutabil drept acțiuni ilicite.
59. Tot aici, Colegiul civil notează că, tragerea la răspundere se realizează în cadrul unui proces penal, iar propriu-zis ordonanța de începere a urmăririi penale, efectuarea acțiunilor de urmărire penală, inclusiv și recunoașterea în calitate de bănuit sunt fazele institutului de tragere la răspundere penală. Or, în sensul normelor citate mai sus noțiunea de tragere la răspundere penală nu constituie exclusiv condamnarea persoanei, ci și acțiunile de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal.
60. În aceiași ordine de idei ține de menționat, că tragerea la răspundere penală atât la faza condamnării cât și la faza supunerii urmăririi penale, implică unele ingerințe la drepturile persoanei supusă urmăririi sau răspunderii penale.
61. Conform prevederilor art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) Cod de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.
62. Potrivit art.3 alin.(1) lit.a), b), c) al Legii nr.1545 din 25.02.1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.
63. Prin urmare, articolul 3 statuează temeiul apariției dreptului la repararea prejudiciului iar articolul 6 statuează momentul nașterii dreptului, urmând aceste 2 articole să fie aplicate în mod cumulativ.
64. Potrivit art.2007 Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive

sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată. Statul se exonerează de răspundere în cazul cînd persoana vătămată a contribuit intenţionat şi benevol la producerea prejudiciului prin autodenunţ.

65. În speță, Colegiul civil a stabilit că, prin ordonanța din 04 iulie 2016, organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul superior de urmărire penală al SCAUP al DP mun.Chișinău, locotenent major de poliție Denis Miheev, a fost dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșite în proporții deosebit de mari, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, în cauza penala nr.2016890003 /f.d.29/.

66. Prin ordonanța din 05 iulie 2016, procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu a dispus abrogarea ordonanței de începere a urmăririi penale din 04 iulie 2016, emisă în cadrul cauzei penale nr.2016890003, totodată fiind dispusă refuzarea pornirii urmăririi penale, în rezultatul examinării procesului penal înregistrat la 24 iunie 2016 in REI-1 a DP Chișinău cu nr.329, pe motiv că in acțiunile cet. Daniela Surugiu, lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal /f.d.30-31/.

67. La data de 04 august 2016, de către Adrian Berbec, în adresa procurorului ierarhic superior, a fost depusă plângerea împotriva ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Victor Cazacu, din 05 iulie 2016, prin care a solicitat admiterea plângerii, cu anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Victor Cazacu din 05 iulie 2016, prin care a fost refuzată pornire urmăririi penale și clasat procesul penal.

68. Prin ordonanța din 05 august 2016 a procurorului-interimar al Procuraturii mun.Chișinău, Vitalie Sibov, a fost dispus admiterea plângerii depusă de Adrian Berbec, anularea ordonanței procurorului in Procuratura mun.Chișinău, Victor Cazacu, din 05 iulie 2016, de abrogare a ordonanței de începere a urmăririi penale in cauza penal nr.2016890003 /f.d.32/.

69. Prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2016, a fost autorizată efectuarea percheziției la domiciliul lui Chiril Berdianu, respectiv autorizata efectuarea percheziției pe terenul și construcțiile lui Chiril Berdianu/ f.d.33-35; 36-38/.

70. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)din 07 septembrie 2016, a fost autorizat interceptarea si înregistrarea comunicărilor telefonice, de intrare și ieșire de pe cartelele SIM cu numerele *****, folosite de către Daniela Surgiu și *****, folosite de către Chiril Berdianu /f.d.39-40/.

71. Prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 septembrie 2016 a fost autorizată efectuarea percheziţiilor la domiciliile Danielei Surugiu /f.d.41-43, 44-45/.
72. Prin ordonanța din 20 octombrie 2016, emisă de Procurorul în Procuratura mun.Chişinău, Victor Cazacu a fost dispusă recunoaşterea cet.Chiril Berdianu, născut la *****, în calitate de bănuit în cauza penală cu nr.2016890003, de săvârşirea infracţiunii prevăzute la art.190 alin. (5) Cod penal /f.d.48/.
73. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 20 octombrie 2016, a fost autorizată punerea sub sechestru asupra lotului de teren şi construcţie amplasate în ***** cu nr. cadastral *****, ce la moment aparţine lui Chiril Berdianu /f.d.49-50/.
74. Prin ordonanța din 07 decembrie 2016 emisă de organul de urmărire penală, reprezentat de ofițerul de urmărire penală al DP mun.Chișinău, locotenent major de poliție Denis Miheev a fost dispusă recunoașterea cet.Daniela Surugiu în calitate de bănuit în cauza penală nr.2016890121 de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal /f.d.51/.
75. Prin ordonanța din 12 ianuarie 2017, emisă de procurorul in Procuratura mun. Chișinău oficiul Principal, Nicu Șendrea a fost dispusă punerea sub învinuire a Danielei Surugiu, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal /f.d.52-53/.
76. Prin ordonanța din 12 ianuarie 2017, emisă de procurorul in Procuratura mun. Chișinău oficiul Principal, Nicu Șendrea, a fost dispusă punerea sub învinuire a lui Chiril Berdianu, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal /f.d.54-55/.
77. Prin ordonanța din 10 iunie 2019, emisă de procurorul în Procuratura mun.Chișinău Oficiul Principal, Artur Lupașco s-a dispus renunțarea integrala la învinuirea adusă inculpatului Chiril Berdianu, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal și inculpatei Daniela Surugiu, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, deoarece faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii /f.d.58-65/.
78. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 septembrie 2020, s-a achitat Daniela Surugiu, învinuită de săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii incriminate și s-a achitat Chiril Berdianu, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) și art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate /f.d.66-101/.
79. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16.06.2022, s-a respins apelul părții vătămate Berbec Adrian, ca fiind depus peste termen și s-a menținut fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18.09.2020.

80. Prin urmare, Colegiul reține că, instanța de fond corect a stabilit că, în prezenta speță sunt aplicabile prevederile Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.
81. Colegiul civil consideră neîntemeiate argumentele apelantului privind netemeinicia pretențiilor ce țin de repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor organelor de urmărire penală, or, în accepțiunea art.2 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, prin acțiuni ilicite se înțelege acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).
82. Respectiv existența unei o sentințe de achitare, este suficientă pentru adresarea în instanță în temeiul Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, astfel încât omisiunile admise de organul de urmărire penală, denotă anumite imperfecțiuni în activitatea organelor competente care au dus la efectuarea unor acțiuni de urmărire penală fără să fi existat probe suficiente care să justifice aceste acțiuni. La momentul punerii sub învinuire, reprezentanții statului, nu au întreprins toate acțiunile în vederea elucidării tuturor circumstanțelor cauzei, inclusiv a celor care indicau asupra neîntrunirii în faptele lui Berdianu Chiril și Surugiu Daniela a elementelor infracțiunii incriminate.
83. Suplimentar, art.53 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova stabilește că, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
84. Potrivit prevederilor art.23 alin.(3) Cod de procedură penală, persoana achitată sau în privința căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.
85. În acest sens, se rețin și prevederile art. 66 alin.(2) pct. 34) din Codul de procedură penală, conform cărora învinuitul, inculpatul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul să ceară şi să primească repararea prejudiciului cauzat de acţiunile nelegitime ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată.

86. Potrivit art.524 CPP, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.
87. În conformitate cu art.525 alin.(1) CPP, acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti.
88. Totodată potrivit art.11 aceleiași legi, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luîndu-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvîrșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e)natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul şi gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.
89. Instanţa de judecată va determina mărimea compensației şi în baza criteriilor specificate la art.219 alin.(4) din Codul de procedură penală, potrivit căruia la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.
90. În conformitate cu prevederile art.2036 Cod civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a

arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă.
91. Articolul 2037 același cod indică că, (1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.(2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.(3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.
92. Prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea şi reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie şi personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).
93. Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să i-a în considerație atît aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cît şi datele obiective care certifică acest fapt.
94. Instanţa de apel relevă că, cuantumul compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi stabilit în mod rezonabil, luând în considerație întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei, proporționalitatea între acordarea despăgubirilor şi gradul în care reputația a fost lezată şi de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.
95. Astfel, Colegiul concluzionează că, Berdianu Chiril și Surugiu Daniela au prezentat probatoriul pertinent din care rezultă incontestabil faptul că, acestuia i-au fost cauzate suferințe psihice.

96. Analizând circumstanţele expuse, instanţa de apel conchide că, luând în consideraţie suferinţele psihice suportate de către Berdianu Chiril și Surugiu Daniela în urma tragerii ilegale la răspundere penală, gradul trăirilor negative şi disconfortul suportat odată cu supunerea acestora urmăririi penale, consecințele psihice produse familiei, de stresul precum şi de consecințele psihice și retrăirile acestuia, compensaţia bănească în mărime de 100000 lei (pentru fiecare reclamant) acordată de instanța de judecată este una suficientă și proporționată în raport cu criteriile stabilite la caz şi principiul general al echității, iar în acest sens, instanța de apel consideră că criticile apelantului Ministerul Justiției în această direcție sunt neîntemeiate.
97. Urmează a se accentua că, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de judecată urmează să țină cont, în principal de impactul ce l-a avut atragerea ilegală al reclamanților la răspundere penală, or cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor, iar suma de 100000 lei (pentru fiecare reclamant) este una rezonabilă și echitabilă în raport cu suferințele psihice ale reclamanților cauzate prin atragerea la răspundere penală.
98. Subsecvent, Colegiul civil examinând argumentele apelantului Ministerul Justiției, le consideră ca fiind neîntemeiate și în contradicție cu cadrul legal aplicabil cauzei, precum și cu jurisprudența națională și internațională în materie.
99. În continuare, Colegiul civil reține că, apelantul Ministerul Justiției, în cererea de apel indică că este în dezacord cu admiterea pretenției de încasare a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărimea solicitată de către reclamanți.
100. Potrivit art.7 lit.e) al Legii nr.1545/1998 statuează că, în cazurile menţionate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: e) sumele plătite de ea pentru asistența juridică.
101. Astfel, Colegiul reține că, instanța de fond întemeiat a admis cerința reclamanților privind încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Berdianu Chiril a prejudiciului material în sumă de 59731 lei și reclamantei Surugiu Daniela suma de 69231 lei, conform ordinelor de plată anexate la materialele cauzei (f.d.21-25), ce constituie cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul derulării procedurilor penale în privința acestora, care este argumentată și poate fi considerată corespunzătoare acțiunilor întreprinse.
102. În conformitate cu art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

103. Conform art.96 CPC, (1) instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. (2) În cazul în care partea care a câștigat procesul a beneficiat de asistență juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate revine părții care a pierdut procesul. Sumele respective se transferă în contul oficiului teritorial al Consiliului național pentru asistență juridică garantată de stat.
104. Colegiul civil remarcă că, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților; copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).
105. Reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, reclamanții/intimați Berdianu Chiril și Surugiu Daniela au suportat cheltuieli în mărime de a câte 5000 lei /f.d.2, 3/, iar aceste cheltuieli sunt în legătură cu faptul că au fost reprezentați în prezenta cauză de către avocatul Buliga Dumitru.
106. Potrivit pct.21^1, alin.(5) din hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.25 din 28.06.2004 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile, soluționând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată, instanțele vor reține că pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, iar pentru dovada lor se evidențiază necesitatea prezentării de partea care le pretinde să fie compensate, următoarele documente: a) dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi timpul aferent acestora (cu tariful şi orarul)”.
107. Având în vedere caracterul necesar, real şi rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică și ținând cont de prevederile art.art.94, 96 Cod de procedură civilă, Colegiul civil consideră întemeiată concluzia instanţei de fond cu privire la necesitatea admiterii parțiale a pretenției privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică şi respectiv încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamanților Berdianu Chiril și Surugiu Daniela, proporțional pretențiilor admise din acțiune, suma de 3000 lei pentru fiecare, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

108. În concluzie, Colegiul civil reține că, instanța de fond a constatat corect circumstanțele esențiale ale cauzei, apreciind în mod legal și echitabil temeinicia pretențiilor reclamantului referitoare la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor de judecată.
109. Prin urmare, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Ministerul Justiției ca neîntemeiat și a menține hotărîrea contestată.
110. În conformitate cu prevederile art.art.385 lit.a), 389-390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de Ministerul Justiției.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2024, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Buliga Dumitru în interesele lui Berdianu Chiril și Surugiu Daniela împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni, de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Constantin Roșca

Dorin Dulghieru